

Številka: Up-858/20-10

Datum: 7. 9. 2020

SKLEP

Senat Ustavnega sodišča je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložil Franc Slivar, Ljubljana, ki ga zastopa France Antić, s. p., Ljubljana, na seji 7. septembra 2020

sklenil:

1. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. II Ip 392/2020 z dne 22. 5. 2020 v zvezi s sklepom Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 3206 I 3231/2017 z dne 24. 12. 2019 se sprejme v obravnavo.

2. Do končne odločitve Ustavnega sodišča v izvršilnem postopku št. 3206 I 3231/2017, ki teče pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani, ni dovoljeno opravljati nadaljnjih izvršilnih dejanj v postopku izvršbe na nepremičnino št. 199/4, k. o. Kašelj.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pritožnik je dolžnik v postopku izvršbe, ki jo vodi banka iz Republike Avstrije na nepremičnino, ki je njegov dom. Po tem, ko je vložil zoper banko tožbo na ugotovitev ničnosti izvršilnega naslova (neposredno izvršljivega notarskega zapisa), je pritožnik vložil tudi predlog za odlog izvršbe na nepremičnino, ki ga je Okrajno sodišče zavrnilo. Pojasnilo je, da pritožnik ni izkazal, da bi s takojšnjo izvršbo pretrpel nenadomestljivo ali težko nadomestljivo škodo, ki je večja od tiste, ki zaradi odloga lahko nastane upnici. Okrajno sodišče pritožniku ni pred svojo odločitvijo vročilo v izjavo upničinega odgovora na predlog za odlog.

2. Višje sodišče je zavrnilo pritožnikovo pritožbo zoper navedeni sklep. Opustitev vročitve upničine vloge naj ne bi bila bistvena kršitev pravil postopka, saj naj v njej ne bi bilo trditve in dokazov, ki so vplivali na odločitev sodišča prve stopnje (z izjemo trditve, da je bila kreditna pogodba sklenjena v Republiki Avstriji, ki pa ji je pravno relevanco odreklo sodišče druge stopnje). Po mnenju Višjega sodišča je pritožnik svoje zdravstvene težave

opisal pavšalno. Sploh naj ne bi podal trditve o takem poslabšanju zdravja, ki bi lahko po sodni praksi utemeljilo odlog izvršbe. Pomanjkljive trditvene podlage pa naj ne bi bilo dopustno nadomestiti z zaslišanjem pritožnika in njegove zdravnice. Višje sodišče je poudarilo, da v konkretnem primeru ni mogoče govoriti o nesorazmerju med terjatvijo in vrednostjo pritožnikovega doma. Navedlo je, da dejstvo, da je upnica avstrijska banka, ne predstavlja okoliščine, ki bi utemeljevala odlog izvršbe. Višje sodišče je pojasnilo, da v primeru tožbenega izpodbijanja veljavnosti pravnega posla iz neposredno izvršljivega notarskega zapisa sodišče, ki odloča o odlogu izvršbe, v presojo verjetnosti izkaza nenadomestljive ali težko nadomestljive škode praviloma vključuje tudi presojo verjetnosti dolžnikovega uspeha v pravdi po navedeni tožbi. Višje sodišče je ocenilo, da pritožnik ni z verjetnostjo izkazal ničnosti kreditne pogodbe, sklenjene v neposredno izvršljivem notarskem zapisu. Do tega zaključka je prišlo po tem, ko se je opredelilo do očitkov o podeljevanju kreditov v Republiki Sloveniji brez dovoljenja po bančnih predpisih, o kršitvi pojasnilne dolžnosti, o delovanju solidarne dolžnice kot domnevne kreditne posrednice ter o oderuški pogodbi.

3. Pritožnik pravnomočno zavrnitev predloga za odlog izvršbe na nepremičnino izpodbija z ustavno pritožbo, s katero zatrjuje kršitev 2., 14., 21., 22., 34., 35. in 36. člena Ustave. Glede večjega števila svojih dejanskih navedb iz predloga za odlog meni, da bi se morale šteti za dokazane, ker jih upnica ni prerekala. Pritožnik navaja, da se je sodišče prve stopnje v več elementih oprlo na navedbe iz odgovora upnice na predlog za odlog. To naj bi veljalo za trditve o kraju sklenitve kreditne pogodbe, o naravi razmerja med banko in sodolžnico ter o pojasnilni dolžnosti. Višje sodišče naj bi iz odgovora upnice prepisalo trditve, da ni nesorazmerja med izterjevano terjatvijo in vrednostjo pritožnikovega doma. Vloga upnice je po mnenju pritožnika vplivala na končni izid postopka, naziranja Višjega sodišča v zvezi z opustitvijo njene vročitve pritožniku v odgovor pa naj bi bila ustavno nevzdržna. Pritožnik nasprotuje stališču Višjega sodišča o njegovem pomanjkljivem utemeljevanju grožnje poslabšanja zdravja zaradi mogoče izgube doma. Okrajno sodišče naj v zvezi s tem ne bi izpolnilo svoje dolžnosti materialnega procesnega vodstva. Taka prestroga razlaga zahtev trditvenega bremena naj bi pomenila tudi, da je z vidika 22. člena Ustave sporna zavrnitev pritožnikovih dokaznih predlogov v zvezi z zdravstvenim stanjem. Enako naj bi veljalo za zavrnitev zaslišanja pritožnika v zvezi s kršitvijo pojasnilne dolžnosti banke, kjer pritožnik sicer tudi ne sprejema, da bi bila njegova trditvena podlaga presplošna.

4. Pritožnik opozarja na sodno prakso, ki ugotavlja velik pomen instituta odloga izvršbe za varstvo ustavno varovane dobrine doma, in poudarja možnost dopolnjevanja trditvene in dokazne podlage še na naroku ter previdno uporabo instituta prekluzije. Zatrjuje nekatere kršitve razpravnega načela in kršitev pravice do obrazloženosti sodne odločbe. Izpostavlja, da pravo Evropske unije zahteva, da sodišče po uradni dolžnosti zavrne učinkovanje nepoštenih pogodbenih pogojev. Ne strinja se z argumentacijo Višjega sodišča v zvezi z verjetnostjo ničnosti kreditne pogodbe v notarskem zapisu zaradi kreditiranja brez ustreznega dovoljenja.

5. Pritožnik predlaga zadržanje izvršitve izpodbijanega sklepa s prepovedjo opravljanja nadaljnjih izvršilnih dejanj do končne odločitve Ustavnega sodišča.

B.

6. Senat je ustavno pritožbo sprejel v obravnavo (1. točka izreka). O njeni utemeljenosti bo odločalo Ustavno sodišče, ki bo presodilo, ali so bile z izpodbijanima sodnima odločbama kršene pritožnikove človekove pravice oziroma temeljne svoboščine.

7. Če je ustavna pritožba sprejeta v obravnavo, lahko po 58. členu Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12 in 23/20 – v nadaljevanju ZUstS) senat ali Ustavno sodišče na nejavni seji zadrži izvršitev posamičnega akta, ki se z ustavno pritožbo izpodbija, če bi z izvršitvijo lahko nastale težko popravljive škodljive posledice. V obravnavani zadevi je bila dovoljena izvršba (tudi) na nepremičnino, ki je pritožnikov dom. Pritožnik zatrjuje, da bo v primeru nadaljevanja izvršbe in prodaje njegovega doma na javni dražbi postal brezdomec. Ustavno sodišče ugotavlja, da lahko dokončanje začete nepremičninske izvršbe dejansko pripelje do prodaje pritožnikovega doma v izvršilnem postopku, s tem pa do izgube pritožnikove lastninske pravice na njem¹ in v končni posledici tudi do izselitve.² Teh posledic v primeru kasnejše ugoditve ustavni pritožbi ne bi bilo več mogoče odpraviti. S tem pa bi tudi ustavna pritožba zoper odločitev, da se zavrne pritožnikov predlog za odlog izvršbe, postala brezpredmetna. Navedene okoliščine po oceni Ustavnega sodišča utemeljujejo odločitev na podlagi 58. člena ZUstS, ki omogoča zagotovitev učinkovitosti ustavne pritožbe na način, da se do odločitve Ustavnega sodišča o njej preprečijo težko popravljive ali celo nepopravljive škodljive posledice izpodbijanih posamičnih aktov za pritožnika. Zadržanje učinka pravnomočne zavrnitve predloga za odlog izvršbe na nepremičnino se izvede tako, da do končne odločitve Ustavnega sodišča v izvršilnem postopku št. 3206 I 3231/2017, ki teče pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani, ni dovoljeno opravljati nadaljnjih izvršilnih dejanj v postopku izvršbe na nepremičnino št. 199/4, k. o. Kašelj (2. točka izreka).

C.

8. Senat Ustavnega sodišča je sprejel ta sklep na podlagi drugega odstavka 55.b člena in 58. člena ZUstS ter prve alineje drugega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega

¹ Člen 167 Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 28/09, 51/10, 26/11, 53/14, 54/15 in 11/18 – v nadaljevanju ZIZ) se glasi: "Izvršba na nepremičnino se opravi z zaznambo sklepa o izvršbi v zemljiški knjigi, z ugotovitvijo vrednosti nepremičnine, s prodajo nepremičnine in s poplačilom upnikov iz zneska, dobljenega s prodajo".

² Iz drugega odstavka 192. člena ZIZ izhaja, da v sklepu o izročitvi nepremičnine kupcu sodišče odloči, kdaj se je dolжник dolžan izseliti iz družinske stanovanjske hiše ali stanovanja oziroma izprazniti poslovni prostor. Sklep je izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev nepremičnine.

sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11, 70/17 in 35/20) v sestavi: predsednik senata dr. Marijan Pavčnik ter člana dr. Dunja Jadek Pensa in dr. Rajko Knez. Sklep je sprejel soglasno.

dr. Marijan Pavčnik
Predsednik senata